

**פרשת אמור
תשפ"ה**

גיליון: 260

א לעצמך שבת

הארץ השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

וספרתם לכם - לעצמכם

פניני הפרשה

"אמור אל הכהנים" (כ"א א)

רש"י בפירושו: להזהיר גדולים על קטנים.

'אמור', לשון: **דיבור רך**, כדברי רש"י על הפסוק: **"כֹּה תֹאמַר לְבֵית יַעֲקֹב"**, באם רוצים להזהיר גדולים על קטנים, להכניס זוהר אור תורה ויראת שמים בבנים ובתלמידים, הדרך העיקרית היא: **באמירה רכה**, בדברים רכים וטובים המתיישים על הלב.

"לנפש לא יטמא בעמיו" (כ"א א)

'בעמיו', פירושו המפרשים (דעת זקנים ועוד), שאפילו לקרוביו לא יטמא. ע"פ דבריהם (שבת ד.): **'אין אומיים לאדם חטא בשביל שיזכה חבריו'** שבאם מקרבים את הרחוקים יש מאוד להיזהר שלא יפול הוא. וכמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה נ"ט): **'מי שמשתדל לקרב בני אדם לעבודת השי"ת צריך לשמור את עצמו שלא יתאחזו בו הקליפות והרע של אלו בני אדם שרוצה לקרבים'**. וזה: **'לנפש לא יטמא בעמיו'** – שאף כשרוצים לעשות **'נפשות להשי"ת'** ולקרב את בני ישראל שהם קרוביו – יש לו להיזהר: לבל יטמא הוא.

וזהו דיוקו של קרא **"לנפש"** – גם אם עושים נפשות לו ית' – **"לא יטמא בעמיו"**, לשמור על עצמו הוא.

"איש איש מזרע אהרן" (כ"ב ד)

לכאורה קשה כפל לשון: **"איש איש"**?

ואפ"ל, ע"פ הא דאיתא (סנהדרין כו. ועוד): **'אהרן היה אוהב שלום ורודף שלום'**. לכך נאמר בו: **'ב' פעמים איש - שחיבו בין ב' אנשים'**.

"ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש ה' כי נזר שמן משחת ה' עליו" (כ"א, י"ב)

"ומן המקדש" מרמז על **"בתי מדרשות"**, כדברי חז"ל (מגילה כ"ט) על הפסוק: **'והיה לכם למקדש מועט - אלו בתי כנסיות שבה'**.

"לא יצא": על פי מאמרם (קידושין ל.): **'אם פגע בך מנוול זה משכנה לבית המדרש'**.

"ולא יחלל את שם קדשי" שילמד תורה בטהרה – כמובא בחז"ל (יומא לב. ועוד) ע"פ: **'יראת ה' טהורה עומדת לעד: אמר רבי חנינא זה הלומד תורה בטהרה'**. וזהו **"שם קדשי"**.

"כי נזר שמן משחת קודש", כי נזר שם חכמת ה"י – **"שמן משחת קודש"** הרומו לחכמה. וכמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה ד): **'שמן משחת קדש זה בחינת שכל'**.

"עליו" עולה במספר: **'בזמן הזה'**. רמז: שלאחר חורבן הבית עיקר קנין תורה הוא **בבתי כנסיות ובבתי מדרשות**.

"וכהן כי יקנה נפש קנין כספו הוא" (כ"ב י"א)

נפש רומז על דיבור – **תפילה**: **"וננשי יצאה בדרביו"**, ליקוטי מוהר"ן (תורה ל"א ועוד): בכוח התפילה נהיה זה הדבר שהתפלל עליו – **"קנין כספו הוא"** – זה נעשה שלו **בקנין נצח**. וכמובא על הנכתב בשמואל הנביא שאמו חנה התפללה ואמרה: **'אל הנער הזה התפללתי'** שבכוח התפילה הוא שלה.

"אלמנה וגרושה... את אלה לא יקח כי אם בתולה מעמיו יקח אשה" (כ"א, ד')

כשהכהן הרומז על הצדיק, שזה גם כל אחד מישראל – ועמך **כולם צדיקים**, רוצה להתחבר לתורה שהיא בחינת **"אשה"** וכמובא על זמר **"אשת חיל"** ועוד, אל יסתכל – על לימוד תורתו

שער אחר... שבת אחר... מזל אחר...

כן מיתוסף לנו חיזוק בנקודה מרכזית זו – מהמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה ט): על 'שנים עשר שערים' שיש בתפילה כנגד: 'שנים עשר שבטים', ו'שנים עשר מזלות'. וכל שבת ושבת יש לו נוסחא מיוחדת ושער מיוחד להיכנס דרך שם בתפלתו. (והוא ע"פ תיקוני זוהר י"ח). ובליקוטי מוהר"ן (ע"ג ב): על מ"ט שערי תשובה, שהם כנגד: מ"ט אותיות, שיש בשמות 'שנים עשר שבטי יה'. שהמורם מכך: שכל אחד מישראל יש לו שערו ודרכו הוא – שכבר בשרשו זה שערו השייך לו. שער אחר מזל אחר... ואם כן למה לו ליפול ולהתבלבל מחבריו שבכלל שערי – הם אחרים מהם.

לא היו רוצים כלל לדעת מה נעשה אצל הזולת

בקשר לכך, מעניין לציין מדברי החסיד רבי לוי יצחק בנדר, כפי המובא בספר (שיחות מהרלוי"צ) וכך הוא כותב: אחד שהיה נוהג לקום בחצות הלילה, שאל אותו, מה עדיף יותר, אם לחזור לישון אחר חצות עד לפני התפילה, או להישאר עד הבוקר. ענה לו: על כגון דא יש מרבינו שיחה כללית שאמר: 'מה שרק עושים הוא טוב העיקר שלא עושים רע'. והוסיף ואמר: שמוא, שהחזוה מלובלין וצ"ל לעת זקנותו, היה מניח עצמו קצת לישון לפני התפילה כדי לבוא בכוחות מחודשים לתפילה. אמנם בזה"ק כתוב: שהוא דבר גדול להיות ער מחצות הלילה, עד אחר התפילה. לכן אם אחד יכול לקיים זאת – להיות ער, זה בוודאי טוב, אבל אם אחד רוצה להיות יתר ערני לתפילה, לכן מניח עצמו לישון קצת – גם זה טוב.

ורבי לוי יצחק הדגיש בדבריו אלו, באמירתו: שאין אחד דומה לחבירו בין בכוחות ובין בזמן. ואין אחד יכול להגיד לחברו איך לנהוג. והוסיף: 'אף פעם לא ראיתי שאחד יגיד לחברו עשה כך ועשה כך, או למה עשית כך ולא כך, כי אין לו לו להתערב בענייני חברו כלל. כי זה כמו 'היזק ראייה', שצריך להיזהר בזה, ואיך שנוהג, נוהג. וכבר אמרו חז"ל: 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו'. ובכלל סיים רבי לוי יצחק: לא היו רוצים כלל לדעת מה נעשה אצל הזולת..."

כל אחד ושרשו הוא

וכבר מובא בליקוטי מוהר"ן (תורה ל"ד): שכל אחד מישראל יש לו בחינת נקודת צדיק מה שאין בחבירו, וכמעשה דאבא אומנא-ואבוי, שאמרו לאבוי: שאינך לא יכול לעשות כמעשה אבא אומנא – שהיה מקיז דם ולא גבה כסף מעניים, ושמר על הצניעות באופן מרובה.

ובהקדמת ספר 'בעלי ברית אברהם' למקובל רבי אברהם אזולאי תלמיד הרמ"ק זלה"ה, וז"ל: 'ידע שכל נשמה ונשמה יש לה חלק בתורה מה שאין לחברתה, והעניין, כי התורה ונשמתה של ישראל ענין אחד ובחינה שווה... ובתורה סוד ישראל שהם ששים ריבוא נשמות, אשר כפי כל אחד מהפירושים משם נתהווה שורש נשמה אחת מישראל, ולעתיד לבוא כל אחד ואחד יקרא וידע לו התורה כפי הפירוש המגיע לשרשו'.

כשאנו קוראים בתורה 'וספרתם לכם' נכוון ל'לכם' של עצמנו, של כל אחד ואחד בעבודתו הוא, במכלול מעבריו ותיקוניו כפי מה שקשור לעבודת השם שלו, ל'לכם' הפרטי של כל אחד ואחד, הספירה שלנו לצאת ממ"ט שערי טומאה ולזכות לקבלת התורה.

בפרישיתנו, מוזכרת מצוות: 'ספירת העומר'. וכך נכתב בפסוק הראשון של מצווה חשובה וחביבה זו: 'וספרתם לכם'.

כבר עמדו מפרשי התורה על לשון: 'לכם'. בדברי הרמב"ן אנו מוצאים הסבר על ה'לכם' בכתבו: 'וטעם וספרתם לכם. כמו: 'ולקחתם לכם' (בד' מינים), שתהא ספירה ולקחה לכל אחד ואחד, שימנה בפיו ויזכיר חשבונו כאשר קבלו רבותינו'. ה'אור החיים' הקדוש, מאיר בדבריו בחשיבות הספירה לכל אחד, כמו ביציאה מהטומאה שסופרים ימים נקיים, וגם בכאן בכדי שניטהר מטומאת מצרים, ובלשונו: 'וסבת ספירה זו היא לסיבתכם לטהרתכם...'

לא ליפול בדעתו מחבריו בני גילו הטובים ממנו

רבי נתן, מחזק אותנו ב'וספרתם לכם' בהדגישו את ה'לכם' – כל אחד ספירתו הוא, לעצמו הוא. וכך הם תורף דבריו, (ליק"ה פסח ט כ"ב): ענין ספירת העומר – הוא לספור לעצמו – כל אחד כפי מה שהוא, ולא ליפול בדעתו מחבריו – בני גילו הטובים ממנו בהרבה. אף שרואה שהוא עדיין רחוק, וחבריו כבר זכו למה שזכו. כי אסור להרהר אחרי המקום ב"ה, ומי יודע מאיזה מקום הוא, ובאיזה מקומות נמשך על ידי מעשיו, כי אין אדם דומה לחברו כלל. וזה אמור בפרטיות לכל אחד שרוצה לצאת מטומאתו וזוהמתו שזהו עניינו של: ספירת העומר, כמו שאנו מתפללים בסיום הספירה: 'כדי שיטהרו עמך ישראל', שצריכים לספור הימים לעצמו, ואל יפיל אותו חבריו כלל ח"ו.

וממשיך מוהר"ן בדבריו המחזקים והמרוויים – באור דברי רבינו (ליקו"מ תחילת ח"ב): על הפסוק: **"אחד היה אברהם"**, שעיקר התקרבות אברהם אבינו להשי"ת היה, על ידי שחשב תמיד שהוא אחד בעולם, לא הסתכל על שום מונע ומעכב ומבלבל. כי לא פעם ישנו לאדם חלישות הדעת אפילו מחבריו ואוהביו באמת, ולשם כך יש ללכת בדרך זו של אברהם אבינו – לחשוב כאלו הוא יחידי בעולם, שזה נרמז ב'וספרתם לכם' – לכם, לעצמכם.

כן מקשר דיבורים אלו – לסיפור של: 'חכם ותם' (סיפור ט') בסיפורי מעשיות), אשר בו סופר על ה'תם' שהיה 'רצען', ולא מצא חן בעיניו ממעל שעשה שהי לו שלוש קצוות, וכדומה. אך יחד עם זאת, היה מתפאר בו באמרו: 'כמה נאה ויפה מנעל זה'.

וכשאשתו שאלה, א"כ למה בעלי מלאכה אחרים לוקחים ג' זהובים בעד זוג מנעלים, ואתה לוקח רק זהוב וחצי, השיב לה: מה לי בזה? 'זה מעשה שלו וזה מעשה שלי. ועוד, למה לנו לדבר מאחרים', הלא כדאי לחשוב כמה אני מרוויח ממנעל זה מיד ליד.

ומסיים מוהר"ן: והבן הלימודים ממעשה זו: כמה שצריכים להיות שמח בחלקו תמיד, ולא יסתכל על העולם – שיש להם פרנסה כנגדו בכפלי כפלים, וגם, אכילה ושתיה ומלבושים נאים, ואף על פי כן מלאים דאגות בריבוי חסרונות. וגם, בעבודת ה' בתורה ובתפלה הם גדולים ממנו אלפים פעמים, אף על פי כן – אל יפול בדעתו מזה כלל, רק יהיה שמח בחלקו תמיד, ויהיה בשמחה תמיד בכל נקודה טובה שמרוויח בתפלתו ועבודתו.

הַמִּשְׁךְ פְּנִינֵי הַפְּרָשָׁה

כאילו היא: 'אלמנה וגרושה' אצלו - מהות ישנה. אלא תהיה אצלו כחדשה, בהתחדשות חדשה, בחינת בתולה. וכדברי חז"ל עה"פ 'היום אם בקולו תשמעו' שבכל יום יהיו בעיניו כחדשים כאילו היום קיבלה מהר סיני. ועיין בליקוטי מוהר"ן (רע"ב), שזה כלל גדול בעבודת ה' שלא ישים לנגד עיניו, כי אם אותו היום ואותו השעה שעומד בו.

"אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב" (כ"א י"ז)
'מום' בגמטריא: שמונים ושש כמספר א' לוקים רמז על ידונים: כשרוצים להקריב - ללמד תורה ולקרב בני אדם לעבודת השם יתברך, אי אפשר לעשות זאת בדרך של הקפדה ודינים וכדברי התנא: **"ולא הקפדן מלמד"**.

"אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם במועדים" (כ"ג, ד)
"ב' פעמים מועד" מועדי ה', ולאחר מכן: **"אשר תקראו אותם במועדים"**. ע"פ מה דנפק (שו"ע א"ח תקכ"ט א): על המועדים דבעינן - **"חציו לה' וחציו לכם"**. וזהו: **"מועדי ה'"**, - חציו לה'. ו**"במועדים"** - חציו לכם.

"מקרא קודש... שבת היום לה'" (כ"ג, ג)
"שבת היום לה'." שבת היא התגלות הבריה. ועיקר בריאת ומעלת האדם הוא בכוח הדיבור כמובא. וזה: **"מקרא קודש"** הרומז על: הדיבור (עיין ליקוטי ד' ח"ב) - **"שבת היום לה'"** - נכללים בבחינת: **שבת**.

"בין הערביים פסח לה'" (כ"ג, ג)
לפעמים דייקא מתוך הירידה אפשר לזכות לעלייה כמובא: **"ירידה לצורך עליה"** וזהו: **"בין הערביים"** - ערב - סופו של יום, הרומז על עת ירידה והסתרה (עיין בליק"ה תפילת המנחה) דייקא אז: **"פסח לה' אפשר לדלג להקב"ה"**. וכפי המובא בשם הבעש"ט: כשאדם בא בסופו של יום ורואה שלא ניצל היטב יום זה לעבודת ה', ונכנס לבית המדרש ולבו מיצר על כך נעשים מכת ששעושים גדולים להשי"ת. וזהו: **"בין הערביים פסח הוא לה'."** שבי"ן הערביים דייקא אז נעשים ששעושים גדולים להשי"ת.

"תספרו חמשים יום" (כ"ג ט"ז)
"תספרו" ולא **"תמנו"**. ספירה - מלשון ספיר ונהיר שימי הספירה מאירים לאדם בכל יום מחדש את המידה של אותו היום כמובא בספרי אמת בענין ספירת העומר. ובליקוטי מוהר"ן (קפ"ב): שכל מה שהעולם מדברים בימי הספירה, רומזים על הספירה של אותו היום, ומי שמבין יכול לשמוע זאת.

"וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם" (כ"ג ט"ו)
ממחרת הישבת - ר"ת 'מה'. מיום הביאכם ר"ת 'מה' תכלית ספירת העומר להגיע לספירת המלכות בבחינת 'מה'.
וענינו לתקן פגם תלמידי ר"ע שלא נהנו כבוד זה בזה היפך ממידת 'מה'. וכבר מובא בארכה שענין הספירה הוא הנפת עומר שעורים שאנו עדיין כדלים וכאבינונים עד חג השבועות שאז מקריבים שתי הלחם. ובליק"ה (ספירה ה"א) בספירה אנו עוסקים לתקן הדמים ע"י הדמימה והשתיקה ששומע שזה עיקר התשובה. וזה בחינת העומר שעורים שהוא מאכל בהמה שאין לה בחינת דיבור. דהו רמז על בחינת "מה"

"ושמרתם את מצוותי ועשייתם אתם" (לא, כב)
לפני קיום המצוה, הוא עדיין בגדר: **"ושמרתם את מצוותי"**, שהמצוות עדיין הם בידיו ית' כביכול. אך לאחר מכן נהיה **"אתם"** ב'סגול' שנקראים בשמם של עם ישראל שעשוהו. ע"ד המובא עה"פ: **"כי בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומה ולילה"**. שבתחילה זה: תורת ה' אך לאחר שעסק בה זה נהיה: תורתו - **"ובתורתו יהגה"**. וכמובא בליקוטי מוהר"ן (תורה כ"ה) על **"שכל הנקנה"** שנהיה שלו.

"המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלוקים אני ה'" (ל"ג כ"ב)
בתחילת **"ציאת מצרים"** הרומז על כלל הגלויות והמצרים שחפצים לצאת מהם, זה: **"אלוקים"**, הרומז על דינים - **"כל התחלות קשות"** (מכילתא פ"ב). אך לאחר מכן: **"אני ה'"** - מידת הרחמים. וכמאמרם (שה"ש פ"ה): **"פתחו לי פתח כחודו של מחט ואפתח לכם פתח כפתחו של אולם"** ובליקוטי מוהר"ן (תורה ס'): שתחילת היום צר וקשה, ולאחר מכן היום מתרחב והולך.

גם הסלעים החזקים ביותר לא יכולים להם למים השקטים העדינים והעקביים "ונפשי שפכי כמים ליבך נוכח פני ה'"

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו

"כי אם רחץ בשרו במים" (ויקרא כ"ב ו)

המקוואות של רבי יונה לבל

על פי שני כללים בחר לו החסיד הנועד רבי יונה לבל עבודה לפרנסתו: שיוכל לסור ולטבול בכל שעה שירצה, ושיוכל לנסוע למירון בכל זמן שיחפוץ.

כאשר הגיע, יחד עם כל פליטי העיר העתיקה לקטמון, בשנת תש"ח, וטרם היה מקוה מסודר בשכונה, חפרו חפירה ליד בור מי גשמים שמתחת לבית אחד (בקצה רחוב המצור, לצד מערב) והעבירו אליה את המים מן הבור העמוק. רצה לטבול טבילה במי הגשמים עצמם, השתלשל פנימה בעזרת חצאי עגול צינורות שהיו קבועים בכותל הבור וטבל. בבואו לצאת לא יכול היה לצאת, משום שהמרחק בין עיגול אחד לחברו היה רב. קרא לעזרה, ונלאו האנשים להוציאו. בניו לבניו, כשגבר החשש לחיי, טבל שוב ושוב, באומרו: **"הבה נא ואחטוף עוד טבילה בעולם הזה..."** נאספו ברים מאנשי קטמון לחצילו מן הבור. גם סבו של ר' יונה, רבי ישראל זאב מינצברג, רב השכונה, בא אל הבור, והבור אינו ריק... יש בו מים בעומק של כארבעה מטרים. לבסוף הובא סולם ארוך, והוא יצא החוצה בשלום.

פעם שמעוהו אומר בעת טבילה במקוה של בתי הוגגרים: **"אשרינו, כל עוד אנו יכולים לטבול בעצמנו"**, בהתכוונו לאותה עת שבה מטבילים אחרים את הנפט -

שחרית וערבית טבל במקוה, ולעתים קרובות, הרבה יותר מכן. היו לו מפתחות של כל המקוואות בעיר, כדי שיוכל להיטהר בעל עת ובכל שעה.

"יכולני לומר לך, שר' יונה הכיר על פני אדם אם טבל היום במקוה" - שח החסיד רבי משה קרמר, מוטיקי וחשובי חסידי ברסלב, והטעים: **"כשאדם זהיר במנהג טוב, הרי זה הופך למחותו, והוא יכול להריח את מאן-דהוא נזהר בזה"**.

פעם אחת היה המקוה חם מאוד בבתי הוגגרים, ואיש לא היה יכול לטבול. ניצב על-יד המים הרותחים ואמר לעצמו, ספק בבדיחות, ספק ברצינות: **"יונה, מטביח אני לך שוקולד אם תיכנס"** (ושוקולד בירושלים דאז...) אך ר' יונה חושש עדיין לקפוץ פנימה... **"מקבל אתה שתי שוקולדות!"** והנה הוא כבר בפנים - אבל רק עלה מן המים, הושיט לעצמו אצבע משולשת: **"א פייג וועסטו באקומען"** ("תאנה" - שום-כלום לא תקבל!...) (ע"פ סיפורים ירושלמיים)

"ובחמשה עשר יום לחודש הזה חג המצות" (ויקרא כ"ג ו)

פסח שחל באדר

היה זה בתקופות שהותו של החסיד רבי יצחק גלצ' בסיביר הקפואה בימי בחירתו, יצחק הצעיר השתלב במעגל העבודה האכזרי וקיבל את תמורתו בחתיכת לחם מזומן.

עבור הלחם היו האנשים קמים מדרגשיהם לתוך הלילה הקפוא, עבורם היו שוברים את כל גופם בעבודת פרך, כשלחם זה היו מקבלים אחת ליום בחלוקה מדוקדקת, ורק בתנאי שמילאו את מכסת עבודתם. אלא שילוד אשה זה מחומר אחר קורץ וכיון שהחזיק בידו את הלחם, עלה על לבו זכרונם של אותם ימים בהם הלחם אסור באכילה: שבעת ימי פסח הממששים ובאים, מה יאמץ עליהם? וכי יפסד את עצמו בחמץ? לא ולא!

ומהחשבה למעשה - החל מקצמם מפת לחמו הדלה ומחליף מנות לחם רבות תמורת קוביות סוכר, אותן הצניע במקום סתר עבור חג הפסח, ובהן קיווה להחיות את נפשו שבעה ימים. אמנם לוח שנה אין תחת ידו, ואף זיכרונו לא עמד לצדו עת בילה עידן ועידנים בכלא החשוך, אך יצחק שיועד ספר הוא, ספר לעצמו שבעה-שבעה ימים, והיה משתדל לשמור את יום השביעי כמיטב יכולתו בתורת שבת, כפי ההלכה למי שאיבד את חשבון הימים, ולפי חשבונו צריך פסח לחול בשבועות הקרובים.

המשדך יצחק להפריש מעשר מלחמו עבור רכישת הסוכר, ובהתקדש החג היסב בפניתו וערך 'סדר' כד. לכוס ראשון אכל חתיכת סוכר, וכן לכזית מצה ומרור...

את כל הסדר ערך בצורה כזאת, עד כי סיים באמירת 'נשמתי' על כוס רביעי ששוב היה חתיכת סוכר...

בסוכר זה הזין את גופו המצומק במשך שלושה - ארבעה ימים, כשהוא נאלץ להמשיך בעבודת הפרך כמימים ימימה. באמצע הפסח, חש כי כוחותיו אוזלים, וספק החל לכרסם בלבו: היכול לעמוד במשמע זה? והנה מזדמן לעיניו יחוד חדש, שנראה היה כשומר מצוות שזה עתה הובא הנה, עדיין כוחו במוותו והוא אוכל לו לחם לשובע כאילו ואין מדובר כאן באיסור כרת רח"ל. **"כבר אוכל אתה חמץ!"** השמיע יצחק באזני הלה את תמיחתו. הסתכל בו הלה בעיניים תמהות והשיבו כלאחר יד: **"וכי אינך יודע?!"** שנה זו מעוברת היא ורק בחודש הבא יחול חג הפסח...

נזכר יצחק כי אכן הצדק עם זה, ולפי החשבון צריכה השנה להתעבר. מיד אכל את לחמו וכוחותיו שבו אליו, הוא קיווה כי קיבל ה' את קרבנו לרצון.

כעבור חודש כאשר הגיעו ימי הפסח הקדושים, לא עלה בידו להשיג שוב חתיכות סוכר בכמות מספקת. מצא לעמו הבחור הצורב עצה אחרת, שבעה ימים ניוון מחתיכות לחם שרף לגמרי, כזה, שאף כלבי סיביר היו ממאנים בו, שאינו ראוי לאכילה ואין בו איסור חמץ. קיבתו ניוזקה קשות מאותם פחמי לחם. שנים רבות סבל בקיבתו, שהזכירה לו את אותו פסח של סיביר. (ע"פ בצלו של הרבי)

בְּחִיּוֹת וּבְהֵמָּה

מִן הַבָּיִת הַהוּא יֵשְׁקוּ הַחֲמִירִים

יָלִידִים יִקְרִים! קֹדֶם מִסְפָּר, רַבִּי נַחֲמָן מִסְלִישֵׁין תִּלְמִידוֹ הַגָּדוֹל שֶׁל רַבִּי נֶחֱם, הִתְאַרַם פֶּעַם אֶצֶל אֶחָד לְסַעֲדַת שֶׁתָּה. בַּעַל הַבֵּית נָתַן לוֹ לֶאֱכֹל מִקֶּרֶם חֶסֶם, וְאָמַר לוֹ: **"אֲכָלְךָ, הַקֶּרֶם חֶסֶם"**. וְחָזַר עַל קֹדֶם פֶּחָה וְכִמָּה פֶּעַמִּים.

אַחֲרֵי מָה, אָמַר רַבִּי נַחֲמָן: שְׂאִפִּילוּ שָׁזָה הָיָה מִקֶּרֶם כְּחוֹשׁ, אֲדָם מִפְּנֵיו שָׁזָה הָיָה חֶסֶם, זֶה הָיָה טוֹב. וְהַמְשִׁיל זֹאת לַעֲבֹדַת הַשֵּׁם - שְׂאֵם עֹבְדִים אֶת הַשֵּׁם בְּחִמּוּמִית וּבְהִתְלַהֲבוּת, יֵשׁ בְּכֹךְ טַעַם מִקֶּחֶד. וְעַל חֲשִׁיבוֹת עֲשִׂית הַמִּצְוֹת הַבְּהִתְלַהֲבוֹת נוֹכַח לְלַמֵּד מִהַפְּתוּב בְּזֵהר הַקְּדוּשָׁה. שְׂעָקָר חֲשִׁיבוֹת הַמִּצְוָה פֶּשָׁה: **"בְּדַחֲלוֹ רִחְמִימוֹ"** - בְּיִרְאַת הַשֵּׁם - בְּהִתְעוֹרָרוֹת וּבְהִתְלַהֲבוֹת.

וְזֹאת הִקְנִים הַפֶּעַל שֶׁנֶּחֱט - טוֹב - לַעֲשׂוֹת אֶת הַמִּצְוֹת בְּחִיּוֹת וּבְהֵמָּה מִקֶּרֶם, לֹא לְהִיּוֹת שְׂנֹנִינִים, אֲלָא עִם כָּל הַבְּרֵנָה. כָּל עֲצֻמוֹתֵי תַאֲמָרָה.

וְכֹךְ יִדְעֵה מֶה שֶׁרַבִּי נֶחֱם אָמַר כְּשֶׁהִתְקַרַּב לִרְבֵּנָה, שֶׁהִתְקַדַּל בֵּין קֹדֶם הַהִתְקַרְבוֹת וְלֵאחֲרֵיהֶן - הוּא כְּמוֹ הַחֲלוּק בֵּין פֶּשֶׁטִּידָא חֲמָה לְקָרָה, זֶה אוֹתָהּ פֶּשֶׁטִּידָא אֲדָם זֶה חֶסֶם - זֶה מִשְׁהוּ אַחֵר לְגַמְרִי. נִקְנִים חִמּוּמִית וְהִתְלַהֲבוֹת בְּמִצְוֹת שְׂאֵנוּ עוֹשִׂים, בְּלִמּוּד בְּתַפְלָה, וְכֹךְ הַשְׁפָּעָתָם יִהְיֶה מִרְבָּה יוֹתֵר חֲזָק, גַּם עֲלֵינוּ, וְגַם לְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם.